

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w Wydziale II Karnym, w składzie
Przewodniczący: SSR Jacek Gmaj
po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2014 r.
na posiedzeniu bez udziału stron
sprawy G M i innych
oskarżonych o czyn z art. 107 § 1 kks w zw. z art. 9 § 2 kks

postanawia

uzupełnić uzasadnienie postanowienia o przedstawieniu Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego, zgodnie z zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego wzywającym do usunięcia braków formalnych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z wezwaniem do usunięcia braków formalnych, Sąd zważył, co następuje.

I. Stan faktyczny sprawy:

G M i M S oskarżeni zostali o to, że w okresie od grudnia 2011 r. do grudnia 2011 r. w B w T przy ul. , działając wspólnie i w porozumieniu, urządzali gry na automatach do gry o nazwie A wbrew art. 3 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.), to jest o popełnienie przestępstwa karnoskarbowego wyczerpującego dyspozycję art. 107 § 1 kks w zw. z art. 9 § 2 kks.

Grę na powyższych automatach oskarżeni urządzali poza kasynem gry, gdy tymczasem stosownie do treści art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.), urządzenie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach dozwolone jest wyłącznie w kasynach gry.

Przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.), w tym powołany art. 14 ust. 1, mają charakter „przepisów technicznych” w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych.

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) uchwalona została bez dochowania wymogu jej notyfikacji Komisji Europejskiej (notyfikacji podlegały jedynie przepisy, które weszły w życie w związku z nowelizacją ustawy o grach hazardowych, wprowadzoną ustawą z dnia 26 maja 2011 r. Dz. U. Nr 134, poz. 779).

II. Uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) z art. 2 i art. 7 oraz art. 20 i art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Zgodnie z art. 90 ust. 1 Konstytucji „Rzeczpospolita Polska może na podstawie umowy międzynarodowej przekazać organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach”. Na podstawie tego przepisu Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i zobowiązała się do przestrzegania Traktatów Europejskich. Zgodnie z art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r., projekt przepisów krajowych, które stanowią potencjalnie „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy wskazanej dyrektywy, w wypadku ustalenia, iż przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwość lub sprzedaż produktów. Dokonanie tego ustalenia należy do sądu krajowego. W postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 r. Sądu Najwyższego, w sprawie o sygn. akt I KZP 15/13, zwrócono uwagę, iż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 19 lipca 2012 r. (sprawa C-213/11), przywołując wcześniejsze swoje orzeczenia wydane w sprawie przeciwko państwu greckiemu, wskazał, że *„przepisy zakazujące prowadzenia gier elektrycznych, elektromechanicznych i elektronicznych w jakichkolwiek miejscach publicznych i prywatnych z wyjątkiem kasyn należy uznać za przepisy techniczne w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 (pkt 24 uzasadnienia)”*.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.)

zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych, w szczególności przepisem takim jest art.14 tej ustawy, zatem podlegała ona obowiązkowej notyfikacji. Poza sporem pozostaje, iż powyższą ustawę uchwalono bez dochowania wymogu jej uprzedniej notyfikacji.

Zgodnie z art. 2 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym. Organy władzy publicznej, w tym także organy stanowiące prawo, działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7), przy czym Rzeczpospolita Polska zobowiązana jest do przestrzegania wiążącego ją prawa międzynarodowego (art. 9). Oznacza to między innymi, że proces uchwalania każdej ustawy powinien być przeprowadzony w zgodzie zarówno z przepisami prawa krajowego, jak i prawa międzynarodowego, w tym wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa Unii Europejskiej.

Niedochowanie obowiązku notyfikacji ustawy o grach hazardowych, w ocenie Sądu, stanowi przejaw naruszenia zasady rzetelnej procedury ustawodawczej oraz legalizmu.

Zważyć należy bowiem, że obowiązek dokonania notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej jest istotnym elementem procedury ustawodawczej. Jak już zasygnalizowano, etap ten znajduje swe źródło w aktach ponadustawowych, do przestrzegania których Polska zobowiązała się na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej w trybie określonym w art. 90 Konstytucji. Przemawia to za zasadnością potraktowania braku notyfikacji jako istotnej wady postępowania ustawodawczego z punktu widzenia zasady rzetelnej procedury ustawodawczej (art. 2 Konstytucji) i legalizmu działania władz publicznych (art. 7 Konstytucji). Za stanowiskiem takim przemawia zwłaszcza fakt, że w praktyce Trybunału Konstytucyjnego zdarzyły się przypadki, gdy niekonstytucyjność postępowania ustawodawczego była skutkiem naruszenia regulaminu Sejmu, a więc aktu podustawowego, o znacznie niższej pozycji w hierarchii źródeł prawa niż prawo unijne (por. wyrok TK z dnia 19 września 2008 r., sygn. akt K 5/07).

W tym miejscu odnotować należy, iż w postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt I KZP 15/13, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że *„naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 r. obowiązku notyfikacji przepisów technicznych ma charakter naruszenia trybu ustawodawczego, którego konstytucyjność może być badana wyłącznie w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym”*. Zdaniem Sądu Najwyższego, *„z uwagi na wagę i charakter obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej projektu regulacji prawnych zawierających przepisy techniczne, stanowi on w istocie element konstytucyjnego trybu*

stanowienia ustaw, a jego naruszenie może być kwestionowane właśnie jako naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego”, przy czym jedynym organem, który ma kompetencję, aby o takim naruszeniu orzec jest Trybunał Konstytucyjny.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie stanowisko powyższe w pełni podziela.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 20 i art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji zauważyć należy, iż przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) ograniczyły wolność działalności gospodarczej i z tego powodu podlegają ocenie z punktu widzenia zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 20 i art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

W świetle zasady proporcjonalności, wolności i prawa jednostki mogą być ograniczone tylko, gdy jest to „konieczne w państwie demokratycznym” dla ochrony pewnej wartości konstytucyjnej. W przypadku wolności działalności gospodarczej art. 22 Konstytucji stanowi, że powodem ograniczenia może być wyłącznie ochrona „ważnego interesu publicznego”.

W ocenie Sądu, wprowadzenie bezwzględного zakazu urządzania gier na automatach poza kasynami gry nie było niezbędne dla ochrony ważnego interesu publicznego w rozumieniu art. 20 i art. 22 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Wartości takie jak porządek publiczny, zdrowie publiczne oraz ochrona innych osób mogą być wystarczająco realizowane w sposób mniej uciążliwy dla beneficjentów wolności działalności gospodarczej, w szczególności za pomocą procedur związanych z dopuszczeniem automatu do eksploatacji, zatwierdzeniem regulaminu gry oraz kontrolą organów władzy publicznej nad działalnością podmiotu zajmującego się urządzaniem gier. To zatem działania w ramach postępowania administracyjnego - a nie zakaz prawny - winny być instrumentem, którym w pierwszym rzędzie powinna posługiwać się władza publiczna w celu ograniczenia działalności gospodarczej, gdy jest to konieczne dla ochrony innych wartości konstytucyjnych. Z punktu widzenia zasady proporcjonalności nie można zatem uznać za dopuszczalne wprowadzenia restrykcji o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, jeżeli ten sam cel da się zrealizować w formach indywidualno - konkretnych, umożliwiających uwzględnienie uwarunkowań konkretnego stanu faktycznego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd postanowił jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność świadczy

st. sekretarz sądowy
Monika Sieczka